

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 maja 2020 r.

Pozycja 238

POSTANOWIENIE

z dnia 5 grudnia 2019 r.

Sygn. akt Ts 127/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej I.C. w sprawie zgodności:

art. 505³⁶ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.) z art. 2 i art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 20 sierpnia 2018 r. (data nadania) I.C. (dalej: skarżący), reprezentowany przez radcę prawnego ustanowionego pełnomocnikiem z urzędu, wystąpił z żądaniem na tle następującego stanu faktycznego.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 16 lipca 2015 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy w L. VI Wydział Cywilny (dalej: Sąd Rejonowy w L.) nakazał skarżącemu zapłatę na rzecz Open Finance Wierzytelności Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. kwoty 765,33 zł z odsetkami ustawowymi od 25 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty oraz 210,30 zł tytułem zwrotu kosztów procesu albo w terminie wnieść od tego nakazu sprzeciw. Postanowieniem tego sądu z 2 września 2015 r., wydanym przez referendarza sądowego, nakazowi zapłaty nadano klauzulę wykonalności.

Wskutek wniesionego przez skarżącego sprzeciwu od nakazu zapłaty oraz skargi na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności, Sąd Rejonowy w L. postanowieniem z 17 stycznia 2017 r. uchylił postanowienie o nadaniu nakazowi klauzuli wykonalności, a postanowieniem referendarza sądowego z 13 stycznia 2017 r. przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Ż. według właściwości ogólnej.

Na orzeczenie referendarza o przekazaniu sprawy skarżący wniósł skargę do Sądu Rejonowego w L., który postanowieniem z 3 lutego 2017 r. przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Ż. według właściwości ogólnej (sąd właściwy miejscowo dla miejsca zamieszkania skarżącego).

Postanowieniem Sądu Okręgowego w L. II Wydział Cywilny Odwoławczy z 26 lutego 2018 r. (sygn. akt [...]) – wskazanym w skardze konstytucyjnej jako ostateczne orzeczenie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji – oddalono zażalenie wniesione przez skarżącego na postanowienie Sądu Rejonowego w L. z 3 lutego 2017 r. o przekazaniu sprawy według właściwości ogólnej.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 22 lipca 2019 r., skarżący – na podstawie art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) – został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej, przez:

1) wskazanie – wynikających z art. 2 i art. 45 Konstytucji – wolności lub praw skarżącego oraz sposobu ich naruszenia w sprawie objętej wniesioną skargą (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK);

2) uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego w skardze przepisu prawa z konstytucyjnymi wolnościami lub prawami skarżącego (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK);

3) doręczenie poświadczonych za zgodność z oryginałem odpisów określonych orzeczeń i pism (art. 53 ust. 2 pkt 2 u.o.t.p. TK).

Pismem z 12 sierpnia 2019 r. (data nadania) skarżący – dochowując przewidzianego prawem terminu – odpowiedział na doręczone mu wezwanie. Po pierwsze wyjaśnił, że jego prawem, jakie zostało naruszone wskutek wydania ostatecznego orzeczenia na podstawie kwestionowanego w skardze przepisu, jest – wynikające z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji – „prawo do sądu rozumiane jako prawo do rozstrzygnięcia sprawy w odpowiednio ukształtowanym postępowaniu sądowym”. Po drugie, zarzut niekonstytucyjności skarżący uzasadnił w ten sposób, że sąd po wydaniu nakazu zapłaty nie zajął się sprawą merytorycznie i pominął zgłaszane przez pozwanego (skarżącego) „okoliczności, iż nie wie on czego powództwo dotyczy i nigdy nie miał żadnego kontaktu z powodem, a o całej sprawie dowiedział się dopiero po wszczęciu egzekucji”, natomiast kwestionowany w skardze przepis „zwalnia sąd prowadzący elektroniczne postępowanie upominawcze od obowiązku merytorycznego badania powództwa w razie skutecznego wniesienia sprzeciwu”. Po trzecie, w załączeniu doręczył odpisy orzeczeń i pism określonych w wezwaniu do usunięcia braków.

W skardze konstytucyjnej skarżący zarzucił kwestionowanemu art. 505³⁶ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (ówcześnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.) „w zakresie, w jakim zwalnia sąd prowadzący elektroniczne postępowanie upominawcze od obowiązku merytorycznego badania powództwa w razie skutecznego wniesienia sprzeciwu”, że stanowiąc podstawę ostatecznego orzeczenia wydanego w sprawie objętej badaną skargą, naruszył prawo skarżącego do sądu przez naruszenie prawa do rozstrzygnięcia sprawy w odpowiednio ukształtowanym postępowaniu sądowym (art. 45 ust. Konstytucji) w związku z naruszeniem zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub gdy jest oczywiście bezzasadna.

2. Treść art. 505³⁶ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (ówczesnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.) jest następująca: „W razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu nakaz zapłaty traci moc w całości, a sąd przekazuje sprawę do sądu według właściwości ogólnej. W takim przypadku nie pobiera się opłaty uzupełniającej od pozwu”.

3. Przedmiotem skargi jest zarzut naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw skarżącego przez zwolnienie sądu prowadzącego elektroniczne postępowanie upominawcze od obowiązku merytorycznego badania powództwa po skutecznym wniesieniu sprzeciwu. Skarżący nie kwestionuje zatem zgodności z Konstytucją przepisów upoważniających sąd do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym bez merytorycznego badania powództwa. Skarga obejmuje zarzutem niezgodności z Konstytucją jedynie przekazanie sprawy według właściwości ogólnej dopiero po wydaniu nakazu zapłaty.

Skarżący nie wyjaśnił, w jaki sposób – przez przekazanie sprawy do rozpoznania sądowi właściwemu dla miejsca zamieszkania samego skarżącego – naruszono jego prawo do rozstrzygnięcia sprawy w odpowiednio ukształtowanym postępowaniu sądowym (art. 45 ust. Konstytucji) w związku z naruszeniem zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji). Skarga nie zawiera także żadnych argumentów uprawdopodobniających zarzut niezgodności kwestionowanego przepisu z Konstytucją. Tymczasem już w uzasadnieniu orzeczenia wskazanego w skardze jako ostateczne rozstrzygnięcie o konstytucyjnych wolnościach lub prawach skarżącego wyraźnie wskazano, że wydanie postanowienia o przekazaniu sprawy do rozpoznania według właściwości ogólnej „nie naruszyło prawa pozwanego do właściwego i wszechstronnego rozpoznania sprawy, przeciwnie – otworzyło drogę do zbadania zasadności żądania powoda w świetle zarzutów podniesionych przez pozwanego w sądzie położonym najbliżej miejsca zamieszkania pozwanego”.

4. Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 67 ust. 1 u.o.t.p. TK Trybunał, orzekając zarówno w rozpoznaniu wstępnym, jak i merytorycznym, związany jest – co do zasady – zakresem zaskarżenia wskazanym w skardze konstytucyjnej. Zakres zaskarżenia obejmuje także sformułowanie zarzutu niezgodności z Konstytucją (art. 67 ust. 2 u.o.t.p. TK). Skarga powinna zawierać uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK). Trybunał związany granicami skargi nie może rozszerzać lub modyfikować istoty zarzutu skargi.

Skarżący nie kwestionuje przepisów upoważniających sąd do wydania nakazu zapłaty bez merytorycznego zbadania powództwa. Kwestionuje natomiast przepis, na podstawie którego sąd – po wniesieniu sprzeciwu od nakazu – przekazuje sprawę do rozpoznania sądowi miejscowo właściwemu dla miejsca zamieszkania samego skarżącego. Jednak ani skarga, ani odpowiedź skarżącego na zarządzenie o wezwaniu do usunięcia braków formalnych skargi, nie zawierają żadnych argumentów uprawdopodobniających zarzut niezgodności kwestionowanego przepisu z Konstytucją (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK). Nie wskazują także sposobu naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw skarżącego (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK).

5. W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK, odmówił nadania skardze dalszego biegu stwierdzając, że nie spełnia ona przesłanek określonych w art. 53 ust. 1 pkt 2-3 u.o.t.p. TK.

P O U C Z E N I E

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.